

V.U. en afzender
Filip Lanszweert
Boezingestraat 81
8906 Elverdinge

Tijdschrift - Toelating
gesloten verpakking
3000 Leuven 1

België - Belgique
P.B./P.P. 2/111
3000 Leuven 1

Afgiftekantoor 3000 Leuven mail | P608386

dierenartsen wereld

198
European Veterinary Magazine
Maandelijks tijdschrift voor diergeneeskunde
september 2020

Wat is de diagnose?

Een 6-jarige Duitse herder met
supraspinatus tendinopathie

Tips & Tricks

Meer melk voederen en
toch vlot spenen kan!

Een interview met

dr. Luc Lambrechts

en verder

Interview met Caroline De Vlamynck | Kan imepitoïne gebruikt worden voor
geluidsfobie bij de hond? | Kopen via Internet: wat is correct? | ...

Tekst: Jozefien Dirx

Dokter Luc Lambrechts, die zijn praktijk deelt met collega-dierenarts Caroline Richard, heeft een belangrijke rol gespeeld in het bewustwordingsproces bij koudbloeddiereigenaars: ook koudbloedige diersoorten moeten op tijd en stond op bezoek bij de dierenarts. Wat begon bij een gevoel van onmacht en onwetendheid wat de verzorging van zijn eigen vissen betreft, mondde uit in een onuitputbare zoektocht naar kennis over deze soorten; een expertise die dr. Lambrechts sinds jaar en dag op alle mogelijke manieren deelt. Dierenartsenwereld ging met hem in gesprek.

**De man die ook
vissen naar de
dierenarts gidste**

Een interview met dr. Luc Lambrechts

Dag dr. Lambrechts, vanwaar komt uw grote passie voor koudbloedieren?

“Mijn diepgaande interesse voor koudbloedige dieren is pas na mijn studies begonnen. Ik had zelf vissen en als ze ziek waren, stoorde het me dat ik ze niet kon genezen. Ik ben in 1978 afgestudeerd en in die tijd ging je met een koudbloedier niet naar de dierenarts. Als je een oplossing voor het probleem wou, ging je naar de club of naar de winkel. Ik heb behoorlijk wat zelfstudie gedaan en ben stilaan in contact gekomen met verschillende interessante mensen. Elke kans die op mijn weg kwam, ben ik aangegaan. Zo kwam ik in contact met een importgroothandel van siervissen, waar ik samen met hun bioloog ziektes mocht gaan bestuderen. Via contacten met de aquariumvereniging Rosaceus en de terrariumvereniging Terra, waar ik nu nog steeds lid van ben, kreeg ik nog een ruimer aanbod van deze zieke dieren onder ogen.

Zo kon ik een grote diatheek van ziektegevallen opbouwen, naar het voorbeeld van professor Peer Zwart (professor in Bijzondere dieren aan de universiteit van Utrecht). Hij is echt mijn mentor geweest en een enorme bron van inspiratie. Dankzij hem heb ik heel veel kennis opgedaan en als hij er niet geweest was, zou ik hier nu niet staan. Ondertussen is hij 90 jaar en

heeft hij veel boeken geschreven, waarvan ik nog referenties heb gemaakt, en hebben we samen heel veel artikels gepubliceerd. Bovendien zitten we ondertussen al zeker 40 jaar samen in een werkgroep waar we maandelijks onze ervaringen en kennis uitwisselen.

En zo werd ik stilaan uitgenodigd door clubs en verenigingen om voordrachten te geven. Ik besprak voorbeelden van cases en kon de liefhebbers zo motiveren om ook met koudbloedieren naar de dierenarts te gaan. Vervolgens heb ik zelf een werkgroep visziekten opgericht, waar een goede samenwerking met de dienst biologie van de KU Leuven uit voortkwam. Ook de toenmalige firma Upjohn en de bioloog en dierenarts van de Zoo van Antwerpen waren hierbij betrokken. En zo ging de bal aan het rollen.”

Welke koudbloediersoorten krijgt u het meest over de vloer?

“Wat we het meeste zien zijn toch baardagamen. Deze zijn echt ideaal als huisdier en hebben ook een vrij hoge knuffelfactor. Ook de kleine wurgslangen worden veel gehouden. Kameleons en amfibieën (bv. pijlgifkikkers) zien we ook veel, maar die worden minder frequent als huisdier gehouden en

daarvoor moet je wel al een bepaalde kennis hebben. Het meest opvallend cliënteel zijn de schildpadliefhebbers: deze mensen gaan echt tot het uiterste om hun dier te helpen en betalen soms veel meer aan hun benzine dan aan hun dierenartsbezoek. Zij hebben echt een hart voor hun huisdier en zijn zeer gemotiveerd om dit goed te verzorgen.”

Merkt u dat er over het algemeen nog veel onwetendheid is bij eigenaars van koudbloedigen?

“Vroeger waren voedings- en huisvestingsfouten veel voorkomend. Nu zijn de liefhebbers veel beter geïnformeerd over de verzorging van hun dieren. Ook zijn de terrariumtechniek en het voedselaanbod sterk geëvolueerd. Vaak zijn de klanten zelfs zo gepassioneerd met hun reptiel bezig dat ik er zelf veel van leer.”

Ziet u een rode draad in terugkerende ziektes bij deze dieren?

“Wat schildpadden betreft, zien we bepaalde piekperiodes: vóór en na de winter willen mensen zoveel mogelijk info verzamelen om fouten te voorkomen. Zo zien we na de winter veel schildpadden met symptomen van lever- en nierfalen. De complicaties bij

Fig. 1: TODI Duikercentrum Be-Mine Beringen.

kweek (legnood) en bij de winterslaap zorgen dus voor seizoensgebonden extra werk. Daarnaast komen ook parasitaire problemen veel voor.”

U heeft waarschijnlijk al behoorlijk wat meegemaakt in uw praktijk. Wat zijn de meest opvallende cases die u zich herinnert?

“Deze specialisatie geeft de mogelijkheid om vele diersoorten te ontdekken. Elk nieuw probleem is een nieuwe uitdaging die om een oplossing vraagt. Ik moet dan altijd denken aan Pipi Langkous: zij zegt altijd: “Ik heb het nog nooit geprobeerd”. Ikzelf zeg altijd: “Ik ga het proberen!” Zo werd ik ooit gevraagd om een keizersnede bij een kameleon te doen. Ook dat wou ik proberen, ik ga een uitdaging niet graag uit de weg. Ondertussen heb ik keizersnede op verschillende reptielen gedaan: van een slang van meerdere kilo’s tot een kameleon van 15 gram. Het kan! En juist die uitdagingen vind ik er zo boeiend aan.

Op parasitair vlak heb ik ook drie nieuwe diersoorten kunnen ontdekken. Zo ontdekten we een nieuwe mijtensort ontdekt in de zwemblaas van een pangasius-vis. Die wordt nu bewaard in het natuurkundig museum in Brussel als referentie.

Opvallend was ook de case van de schildpad met het gespleten gehemelte: zijn eten kwam er door zijn neus terug uit! Mijn broer (die tandarts is) en ik hebben toen samen een gehemeltebeetplaat in kunststof gemaakt. Of een matamata schildpad met een tongbeenluxatie, waar een siliconen elastiek inbouwen de oplossing bleek.”

U heeft ook gewerkt als verantwoordelijk dierenarts bij Aquatopia. U moet daar vast veel boeiende cases hebben gezien?

“Ik heb inderdaad 12 jaar bij Aquatopia gewerkt, het nautisch centrum in Antwerpen, en dat was ontzettend interessant en maakte de variatie aan diersoorten nog groter. Het werken in een deskundig team was een ervaring op zich, maar wie had ooit gedacht dat we een stuk van de staart van een verpleegsterhaai moesten amputeren in een rubberbootje. Elk bezoek was iets moois. Zo heb ik zieke koralen en kwalen behandeld, maar ook zeepaardjes met gasblaasjesziekte en Nautilus inktvissen (levende fossielen). Ik heb murenen met vecht wonden moeten hechten, drachtdiagnose bij giftige pijlstaartroggen uitgevoerd en vogelspinnen met haaruitval op het achterlijf behandeld. Men kan het zo gek niet bedenken. Andere hoogtepunten waren enerzijds de penis-reconstructie van een stierkophai die ik onder water moest uitvoeren, vergezeld van een cameraman in duikerspak, en anderzijds de twee geadopteerde zeeschildpadden (caretta caretta).

Één van de mooiste ervaringen is dat ik de schildpadden echt kon leren kennen. Ik kon ook met hen bezig zijn op aangename momenten (waar er geen spuitjes bij betrokken waren). Zo is ook de groene

Fig. 2: Ovariëctomie landschildpad Luc Lambrechts.

Fig. 3: Stabilisatie met kunstthars.

Fig. 4: Griekse landschildpad (Testudo Hermannii) M met mandibula fractuur door beet van vr dier - plaatsen van steendraad.

Fig. 5: Argentijnse zwart-wit teju onder narcose met rechts abdominale zwelling.

Fig. 6:
Darmprolaps bij
geelwangsier-
schildpad
(Trachemys
Scripta Troosti).

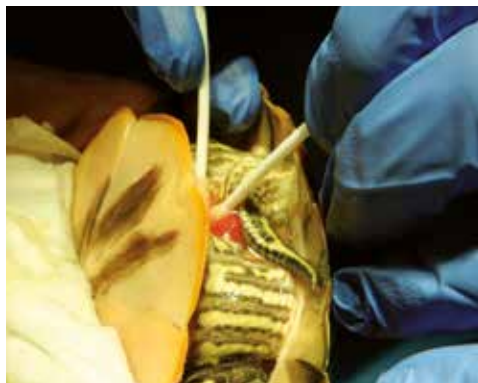
Fig. 7:
Keizersnede bij
luipaardgecko
(Eublepharis
Macularius).

Fig. 8: Ovarium
met follikels uit
de coelomholte-
waterschildpad.

Fig. 9: Repositie
van darmprolaps.

leguaan Mozart een echte knuffelleguaan geworden. We bouwden een goede band op, zodat het medisch verzorgen zonder stress kon gebeuren. Hier was de hulp van de ervaren aquaristen een ware steun.

We hadden in Aquatopia een heel goed team. Zij waren mijn enige klant die mijn persoonlijk gsm-nummer had, dat wilt wat zeggen (lacht, nvdr). Dat teamverband werd ook duidelijk toen de tv-serie Dieren in Nesten bij ons is komen filmen. De afleveringen over de endoscopie in de maag van een verpleegsterhaai van 80 kg of de hemi-penisamputatie van groene leguaan Mozart worden nu nog regelmatig uitgezonden. Die laatste werd zelfs wereldnieuws! Wanneer iemand me nu vraagt hoe het met de haai gaat, weet ik dat er weer een heruitzending is geweest (zie dierenartslambrechts.be - pers - filmpjes voor extra beelden, nvdr).

Maar ook in de praktijk komen er veel onverwachte dieren over de vloer. Regenwormen, sprinkhanenkwekers, slakkenkwekers. Elke dag is weer iets nieuws en dat is wat me zo aantrekt. Momenteel werk ik ook mee aan TODI: een uniek project van een duikerschool waar men tussen de vissen kan duiken in de spoelbakken van de oude koolmijn in Beringen. Het doel van dit bijzonder initiatief is om het industrieel erfgoed te beschermen. Mijn taak is ervoor te zorgen dat de vissen gezond blijven."

Heeft u een persoonlijke voorkeur voor een bepaalde soort? En waarom?

"Mijn persoonlijke voorkeur gaat toch wel echt uit naar schildpadden. Ik ben een enorme fan! Deels door hun boeiende anatomie en speciale fysiologie: deze dieren hebben zich zo goed kunnen aanpassen en zo hun overlevingskansen verhoogd. Anderzijds ben ik gefascineerd door hun verwantschap met dinosaurussen, maar ook door de lange tenomeren in hun DNA, waardoor ze veel ouder worden dan de meeste diersoorten.

De levensspreuk van de landschildpad is dan ook "festina lente" of "haast u langzaam". Dit proberen mijn collega Caroline Richard en ik ook toe te passen wanneer het heel druk is in de praktijk. Mijn voorkeur voor schildpadden veroorzaakte ook een leuke verzameling van kunstige schildpadbeeldjes. Als ik in contact ben met een kunstenaar, vraag ik hem steeds of hij een schildpad voor me wilt maken. Dat is het allermooiste, zo'n heel persoonlijk souvenir. Wanneer ik lezingen geef, probeer ik ook altijd een link te leggen met de rol van dieren in de kunst. Zo vermeld ik het verhaal van Adam en Eva wanneer ik over slangen praat. Slangen worden steeds slecht en giftig voorgesteld en ik vind het heel boeiend om mijn lezingen daarmee af te wisselen."

Heeft u al eens meegemaakt dat er een klant langskwam met een dier dat niet op de positieve lijst voor reptielen staat?

"Dat komt inderdaad regelmatig voor. Maar voor mij maakt dat op medisch vlak niets uit: elk dier in nood moet geholpen

worden. Wat ik wel altijd doe is de cliënten informeren over de bestaande wetgeving: ik zeg hen dat ze een vergunning moeten hebben, dat ze het dier niet mogen verhandelen, enz. Maar ik geef geen plaats aan discriminatie, elk dier dat verzorging nodig heeft zal door mij verzorgd worden. Ik vind dat een juiste spirit voor een dierenarts.

Herhaaldelijk sta ik versteld dat klanten kweken met diersoorten die moeilijk te kweken zijn. Wie weet lukt hen dit door hun geduld, ervaring, inzet, medische zorg, voeding en huisvesting.”

Ik zie dat u ook honden, katten en knaagdieren behandelt. Heeft u wel genoeg met 24 uur op een dag?

“Wij behandelen inderdaad ook honden, katten en bijzondere dieren en ik heb er ook altijd voor gekozen om deze te blijven doen. Er is een periode geweest dat er maar een beperkt aantal reptielen op de positieflijst stond en dat mijn specialisatie het wel eens moeilijk zou kunnen krijgen. Daarom ben ik altijd al deze diersoorten blijven behandelen en voor mij is dat juist een enorme troef. Het is in mijn ogen wel heel belangrijk dat we onze kennis via bijscholingen voldoende op pijl blijven houden.

Door de combinatie van deze diersoorten vinden er in onze wachtzaal ook de meest boeiende gesprekken plaats. Zo is er ooit wel een dame met een Yorkshire Terriër gaan lopen omdat de klant naast haar een boa constrictor onder zijn jas had zitten. Nu is iedereen dat gewoon en willen ze wel weten wat er in die frigobox of doos zit. In de coronaperiode is dat wat ik het hardste mis: het geroezemoes in de wachtzaal.

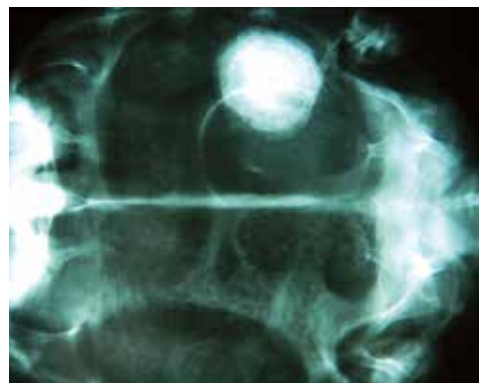
Tijd is jammer genoeg niet te koop. Toch heb ik veel goede hulp: mijn echtgenote is bij drukte in de praktijk al die jaren al een fantastische hulp geweest en nu draag ik mijn praktijk over aan mijn collega Caroline Richard. Zij is al even gepassioneerd en zo kan de praktijk verder blijven bestaan en evolueren. Ik vind het dan ook heel fijn om te zien dat Caroline de praktijk kan verderzetten. Ikzelf werk nog halftijds en doe nog mee met de operaties en ondertussen vindt er kennisoverdracht plaats. Zolang ik er plezier in heb, kan ik het blijven doen.”

Heeft u tips voor andere dierenartsen die graag meer te weten komen over koudbloedige dieren?

“Lees veel, er zijn veel interessante tijdschriften en boeken. Volg veel bijscholingen en doe ervaring op waar mogelijk in het houden en verzorgen van deze dieren. En ook heel zinvol: leg contacten met andere dierenartsen. Deel je kennis en zie elkaar als concullega’s in plaats van concurrenten. Zoek hulp bij personen die het wél weten. Dat is net het fijne aan de job. In de diergeneeskundige faculteit in Merelbeke is er nu ook een ervaren team voor bijzondere diersoorten, maar ook binnen SAVAB is er de VOBD. En dan een laatste tip: VEEL SCHILDPADDENGEDULD!

Fig. 10: RX darmobstructie bij geelwangsierschildpad.

Fig. 11: RX van Afrikaanse Sporenschildpad (Centrochelys Sulcata) met grote blaassteen.

Fig. 12: Beardmeerval.

Ik heb mijn kennis ook altijd gedeeld met biologen, faculteit Gent, via voordrachten, maar ook op congressen van Fecava of via andere bijscholingen. Wanneer ik eindelijk meer tijd heb (het is niet zo dat een pensioen je meer tijd geeft hoor!) ga ik net zoals Professor Zwart, mijn mentor, al mijn kennis en dia's/foto's op internet zetten. Zo is al het werk vereeuwigd en kunnen andere mensen er verder mee aan de slag.”

Bedankt aan dokter Lambrechts voor dit boeiende gesprek! ●